

Intakeprocedures bij lerarenopleidingen Problemen, interventies mechanismen en uitkomsten

Jacqueline Kösters (HvA) & Floris van Blankenstein (ICLON)

Het onderzoek

- **Wat:**

NRO-onderzoek naar de voorspellende waarde van selectie-instrumenten voor de toelating tot de lerarenopleidingen met als doel kwaliteit van leraren te verhogen.
Duur: 4 jaar

- **Wie:**

Consortium van het Kohnstamm Instituut UvA, het Kenniscentrum Onderwijs en Opvoeding van de HvA, het ICLON en Stichting Economisch onderzoek (SEO)

- **Onderzochte instellingen:**

Pabo's: Avans, HS Leiden, De Kempel

Tweedegraads: HvA Engels, FLOT Engels en geschiedenis, Inholland Engels en geschiedenis

Ulo's: UvA biologie, ICLON geschiedenis en maatschappijleer

Onderzoeksvragen

1. Welke doelen, criteria en instrumenten hanteren de voorloperopleidingen tijdens de selectie- en intakeprocedure? *
2. In welke mate hebben de gehanteerde criteria en instrumenten een voorspellende waarde voor studiesucces en handelen in de beroepspraktijk?
3. Welke gevolgen hebben de gehanteerde criteria en instrumenten voor de instroom en voor studiesucces en handelen in de stage/beroepspraktijk?
4. Welke verklaringen zijn er voor de antwoorden op de eerste drie onderzoeksvragen en wat is de betekenis daarvan voor de praktijk van de opleidingen? *

* Deelstudie 1 en 3

Deelstudies

1. Verkenning en beschrijving: selectiedoelen, -criteria, -instrumenten en -procedures
 1. Bevragen opleidingen in het voorjaar,
 2. Vragenlijst onder deelnemers aan de intake/selectie
2. Quasi-experimentele effect meting
 1. Opvragen resultaten op selectie/intaketoets
 2. Jaarlijks opvragen studieresultaten gedurende de opleiding
 3. Vergelijken van opleidingen
3. Verklaring en interpretatie
 1. Verklarende analyse a.d.h.v.
 2. Jaarlijkse werkconferentie met focusgesprekken

Veranderende regelgeving

- Per 2014 – 2015:
 - Vervroegde inschrijfdatum (1 mei)
 - Student heeft recht op studiekeuzecheck
- Per 2015 – 2016:
 - Verplichte toelatingstoetsen (Pabo) voor de poort
- Per 2017 – 2018:
 - Decentrale selectie in plaats van loting
 - Eén cognitief en één niet-cognitief criterium

Voorspellers van studiesucces: HO algemeen

- Reviewstudie hoger onderwijs (Richardson, Abraham & Bond, 2012)
 - Cognitief: Middelbare schoolcijfers
 - Niet-cognitief:
 - Vertrouwen in eigen kunnen
 - Minimale aan zichzelf opgelegde standaarden
 - Doorzettingsvermogen
- Nederlandse studie in hbo (Kappe, 2011)
 - Consciëntieusheid (zie ook HvA)

Voorspellers van studiesucces: lerarenopleidingen

Afzonderlijke criteria:

- Cognitief:
 - Cijfers vooropleidingen → positieve correlatie met studiesucces
 - Kritische denkvaardigheden → positieve correlatie met studiesucces
- Motivatie: niet bekend
- Persoonlijkheidskenmerken: niet bekend
- Beroepsvaardigheden (interpersoonlijk, vakdidactiek, etc.): gemengde resultaten

Mix van criteria: hogere voorspellende waarde dan afzonderlijke criteria

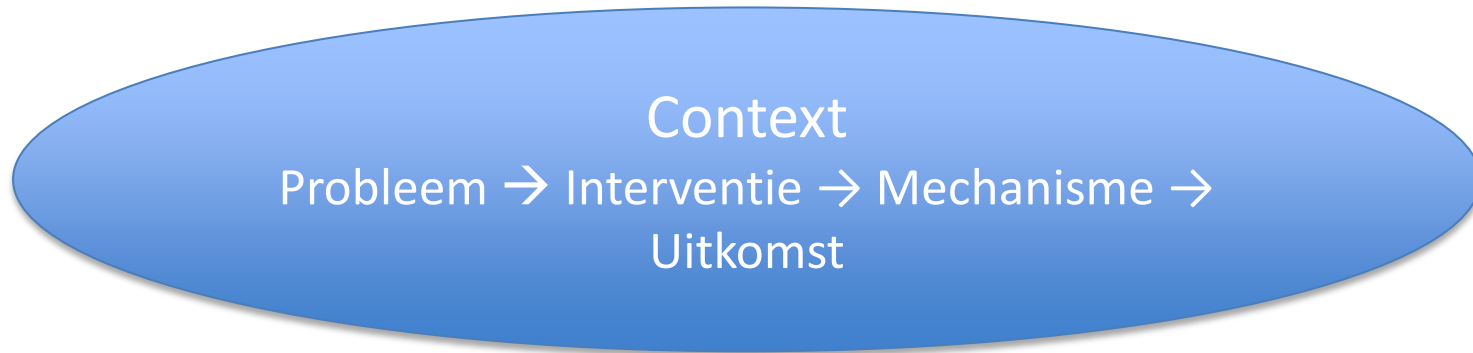
Voorbeelden:

- Probleem oplossen in groepjes & toetsen & motivatiebrief, etc.
- Demonstratieles & groepstaak & interview

(Van de Rijst, Tigelaar, Van Driel en Snoek, 2014)

Deelstudie 1

- Onderzoeksvraag 1 (doelen, criteria en instrumenten) en 4 (verklarende mechanismen)
- Methode: verklarende evaluatie

Procedure

- Voorjaar 2016: groepsinterviews met stakeholders bij elke opleiding
- November 2016: groepsinterviews met stakeholders op werkconferentie
- Lopend : tweede ronde interviews met stakeholders

Resultaten

Context: bachelor (pabo en tweedegraads, overschotvakken)

Probleem	Interventie	Mechanisme (verondersteld)
Laag instroomniveau van studenten	<ul style="list-style-type: none"> *Toelatingstoetsen(pabo) *Excellentietrajecten en vwo-routes/Ac. Pabo * Reken- en taaltoetsen → +/-studieadvies 	<p>hoger instroomniveau → meer studiesucces → betere leraren (?)</p>
Studenten: slecht beeld beroep, opleiding en zelf. 'Slecht' keuzeproces.	<ul style="list-style-type: none"> *1-meimaatregel; *Studiekeuzecheck, matching beroep en opleiding, zelf 	<p>Betere oriëntatie en keuzeproces → + zelfselectie + motivatie en binding</p>
Opleiding: slecht beeld van aankomende studenten	<p>Testen (bijv. NOA, lemo), toetsen → +/-studieadvies</p>	<p>(Zelf-)selectie op basis van studieadvies</p>
Studenten nog jong en in ontwikkeling	<p>SKC als start van SLB-traject in propedeuse</p>	<p>→binding en identificatie in opleiding →zelfselectie; BSA → selectie</p>

Bachelor (pabo of tweedegraads, overschotvakken)

Probleem	Interventie	Mechanisme (verondersteld)
Pabo's:		
Homogene instroom → homogeen studenten- en lerarenbestand	Doelgroepenbeleid, specialisatietrajecten challenge programs	→ nieuwe doelgroepen, bijv. jongens → binding en identificatie
Tweedegraads opleidingen (Engels en geschiedenis):		
Capaciteitsprobleem: aantal stageplaatsen + banen	*Decentrale selectie *'zware' SKC	Minder en betere studenten → voldoende stageplaatsen
Ongemotiveerde studenten: keuze voor vak en/of behalen propedeusediploma	*Faciliteren doorstroomstudent *SKC/matching als start SLB-traject	→ meer doorstroom naar universiteit → zelfselectie vóór de poort → binding en identificatie in opleiding → zelfselectie of BSA;

Context: ulo's (overschotvakken)

Probleem	Interventie	Mechanisme (verondersteld)
Capaciteitsprobleem: aantal stageplaatsen + banen	Selectie en ranking (geschiktheid voor beroep)	Minder studenten → voldoende stageplaatsen/banen
Hoge uitval in eerste maanden van ongeschikte studenten	Selectie en ranking	Betere studenten → minder uitval → betere relatie met scholen Onderwijs beter te plannen
WachtlIJst van niet-geplaatste studenten	Negatief bindend advies	Minder herinschrijvingen
Studenten: geen realistisch beroepsbeeld, realistisch beeld opleiding en zelfbeeld.	Confrontatie studie en beroep in intake	Beter oriëntatie leidt tot zelfselectie

Veronderstelde uitkomsten

(Zelf-)selectieproces leidt tot:

Minder instroom;

‘Betere’ instroom: meer gemotiveerde en geschikte studenten, minder ongeschikte studenten;

→ Minder uitval en hoger studierendement(?)

→ Betere studenten → betere leraren (?)

Leiden interventies tot (zelf-)selectie van de juiste studenten?

- Pabo: aanvankelijk grote daling instroom met name van stapelaars vanuit mbo. Verwitting van de Pabo.
- Studenten geven vaak geen gevolg aan niet-bindende negatieve adviezen. Er vindt nauwelijks (zelf-)selectie plaats, behalve op basis van toelatingstoetsen Pabo. SKC is eigenlijk te laat voor studenten.
- Negatieve zelfselectie waardoor wellicht potentieel geschikte studenten niet instromen.
- Nog steeds veel uitval en verkeerde studiekeuze, ook van studenten met positief advies. En: ook studenten met een negatief advies kunnen succesvol zijn.

Positieve effecten door interventies

- + Meer diepgang mogelijk in curriculum door hoger niveau studenten (Pabo);
- + Meer zelfvertrouwen bij studenten, bewuster met studie bezig;
- + Binding aan de opleidingen begint al vóór de start van de opleiding;
- + Beter begeleiding van studenten mogelijk vanaf start van de opleiding.

Conclusies

- Veel problemen lijken generiek
- Enkele problemen zijn contextspecifiek
- ‘Harde’ uitspraken over studiesucces volgen in deelstudie 2
- Verklarende evaluatie geschikte methode om onderliggende processen in kaart te brengen

Discussievragen

- Wat is een selectievraag en wat is een begeleidingsvraag?
- Hoe kun je studenten helpen bij het maken van een goede keuze in een fase waarin ze volop bezig zijn met identiteitsontwikkeling?

Ketenbenadering:

Studiekeuzeproses → (zelf-)selectie → SLB in propedeuse

(zelf-)selectie is een momentopname in een langdurig proces